

Til Cavlingkomiteen

Vi vil gerne indstille journalisterne Sebastian Gjerding, Bo Elkjær og Lasse Skou Andersen fra Information til årets Cavlingpris for deres artikelserie »Den sorte liste – Er dine pensionspenge investeret ansvarligt?«.

Danske pensionselskaber råder over en enorm kapitalophobning. Det er en påtrængende journalistisk opgave at undersøge, om pengene er investeret ansvarligt.

Med jævne mellemrum dukker der historier op i medierne om en eller flere pensionselskabers enkeltstående investeringer i problematiske virksomheder. Men de tre journalister har taget afdækningen af pensionselskabernes investeringer til et helt nyt niveau.

De har undersøgt pensionselskabernes samlede aktiebeholdning. Og det har fået meget konkrete konsekvenser.

Som det fremgår af artikelserien, har pensionselskaber indtil videre frasolgt aktier for 470 mio. kr. som direkte følge af journalistikken. Og det er lavt sat. Flere artikler efterlader det klare indtryk, at pensionselskaber reelt har solgt aktier på grund af henvendelser fra de tre journalister, men ikke vil stå ved, at de har reageret på udsigten til kritisk journalistik om deres investeringer.

Metodisk har Sebastian Gjerding, Bo Elkjær og Lasse Skou Andersen excelleret.

Ved hjælp af datajournalistiske værktøjer sammensatte journalisterne lister over de 17 største pensionselskabers samlede aktiebeholdning og over de virksomheder, som en eller flere af pensionselskaberne har sortlistet. Denne kortlægning er den første af sin slags. Det kan lyde som en simpel øvelse, men som det fremgår af en artikel i serien om deres metode, krævede kortlægningen stor journalistisk kreativitet, teknisk kyndighed og ekstrem grundighed.

De samlede listerne i Excel, hvor de kunne sortere efter forskellige kriterier og lede efter historier. En af deres metoder var at holde pensionselskabernes forskellige eksklusioner af problematiske virksomheder op imod andre selskabers investeringer. En anden var at bruge listerne til at lede efter pensionselskabernes samlede investeringer i virksomheder, som ingen havde sortlistet, men som fx forsynede Saudi-Arabien med militært udstyr.

Det kom der en række historier af stor samfundsmæssig værdi ud af.

Journalisterne byggede også et digitalt værktøj, hvor læserne kunne tjekke deres pensionselskabs investeringer og skrive til selskabet. Og derefter brugte de flere af disse læsere som cases.

Værktøjet kan findes her: <https://www.information.dk/densorteliste>

I en del tilfælde lagde læserne af artikelserien og brugerne af det digitale værktøj mærkbart pres på deres pensionselskab. Blandt andet førte det til, at Pædagogernes Pension efter møder med deres delegerede måtte skifte politik og efterfølgende frasolgte for 300 millioner kroner aktier i selskaber, der producerer atomvåben.

Undervejs i deres arbejde med projektet insisterede de tre journalister på en helt usædvanlig grad af transparens. De publicerede deres samlede kortlægning af pensionselskabernes investeringer på Informations hjemmeside, så andre journalister og borgere kan gå på jagt i datamaterialet. Og de offentliggjorde en beskrivelse af deres metode, som deres kolleger fra andre medier kan lade sig inspirere af.

Sebastian Gjerding, Bo Elkjær og Lasse Skou Andersen fortjener årets Cavlingpris for deres vigtige afsløringer, der har flyttet investeringer for flere hundrede millioner kr. For deres store metodiske opfindsomhed og grundighed. Og for deres unikke inddragelse af læserne og forbilledlige transparens.

Chefredaktør Rune Lykkeberg, nyhedsredaktør Anders Fjordbak-Trier og indlandschef Anton Geist